

Nové Bratrské Listy

z obsahu:

kázání – Přicházejí dny...

studie – Narodil se...

z dějin – John Knox

unitas fratrum

– Karl-Eugen Langerfeld

– Naše společné poklady

*Vlk bude pobývat s beránkem,
levhart s kůzlem odpočívát.
Tele a lvíče i žírný dobytek budou spolu
a malý hoch je bude vodit.
(Sírachovec 1,10)*

obsah

kázání	
Přicházejí dny... (E. Šormová)	87
biblické a teologické studie	
Narodil se... (L. Rejchrt)	89
dějiny	
John Knox (jhjr)	94
Mistr Kampanus (jhjr)	96
unitas fratrum	
Karl-Eugen Langerfeld (red)	97
Evropské setkání žen (A. Vantová)	101
Teologická komise UF (jhjr)	102
Naše společné poklady (red)	104
naš seniorát	
Dialog v Rovensku (mj)	108
Sborový den v Turnově (oh)	109
Konvent našeho seniorátu (jhjr)	110
Adventní píseň	112

Nové Bratrské Listy

24. ročník (2022)

Vydává OCHRANOVSKÝ SBOR

při ČCE v Praze

Čajkovského 8, 130 00 Praha 3

mail redakce: halama@etf.cuni.cz

Registrováno pod zn. MK ČR E 12555

editorial

Milé čtenářky a čtenáři, poslední letošní číslo našeho časopisu je pochopitelně orientováno adventně, ať jde o kázání nebo o výklad článku vyznání víry.

Narodil se, žil, trpěl, zemřel a byl vzkříšen - a to je základ naší naděje, to je důvod, proč nezoufat, proč brát zdražování s odstupem, proč se radovat ne z materiálních zisků, ale z Boží lásky, která platí každému z nás.

Tentokrát se nám z dějin připomíná jednak vítězný příběh reformace ve Skotsku, jednak pobělohorská tragédie na příběhu jednotlivce.

Ze zahraniční UF je na prvním místě vzpomínka na bratra Karla-Eugena Langerfelda. Několik zpráv z různých setkání, některých z osobního zájmu, jiných služebních a nevyhnutelných, doplňuje obsah tohoto čísla.

Prát radostné a pokojné vánoce ve dnech, kdy denně otevíráme zprávy s rubrikou „válka na Ukrajině“, se může zdát ironií. Izolovat se od světa a snažit se prožít nějakou idylku v úzkém kruhu přátel, to je ideál našeho konzumního světa, ne však křesťanské odpovědnosti za bližního.

Přeji vám, abyste nacházeli potěšení v pomoci potřebným, abyste uměli potěšit, povzbudit, obdarovat a tak sdílet radost z příchodu Spasitele. A pokud patříte k těm, kdo potěšení, povzbuzení a pomoc potřebují sami, ať vám Pán Bůh pošle svého anděla v osobě přátel či sousedů.

Pochválen buď Hospodin, který navštívil a vykoupil svůj lid.

váš Jindřich Halama

**Děkujeme za podporu pro náš časopis.
Číslo účtu 2900700247/2010**

kázání

Přicházejí dny, kdy splním to dobré slovo

Hle, přicházejí dny, je výrok Hospodinův, kdy splním to dobré slovo, které jsem vyhlásil o domě Izraelově a o domě Judově. 15 V oněch dnech a v onen čas způsobím, aby Davidovi vyrašil výhonek spravedlivý, a ten bude v zemi uplatňovat právo a spravedlnost. 16 V oněch dnech dojde Judsko spásy, Jeruzalém bude přebývat v bezpečí a takto jej nazvou: »Hospodin - naše spravedlnost.« 17 Toto praví Hospodin: Nebude vyhlazen Davidovi následník na trůnu Izraelova domu. 18 Ani lévijským kněžím nebude vyhlazen přede mnou ten, kdo by přinášel oběti zápalné, v dým obracel obět přídavnou a po všechny dny připravoval obětní hod.“ 19 I stalo se slovo Hospodinovo k Jeremjášovi: 20 „Toto praví Hospodin: Podaří-li se vám zrušit moji smlouvu se dnem a moji smlouvu s nocí, takže nebude dne ani noci v určený čas, 21 pak bude zrušena i má smlouva s Davidem, mým služebníkem, a nebude mít syna, který by kraloval na jeho trůnu, i s lévijskými kněžími, mými sluhy. 22 Jak je nescíslný nebeský zástup a nezměřitelný mořský písek, tak rozmnožím potomstvo Davida, svého služebníka, i lévijských, kteří mi slouží.“ 23 I stalo se slovo Hospodinovo k Jeremjášovi: 24 „Nevidíš, co tento lid mluví? Obě čeledi, které Hospodin vyvolil, prý zavrhl. Můj lid znevažují, jako by pro ně nebyl už ani pronárodem. 25 Toto praví Hospodin: Jakože jsem ustanovil svou smlouvu se dnem a nocí jako směrnicí pro nebe i zemi, 26 právě tak nezavrhnou potomstvo Jáкова a Davida, svého služebníka; z jeho potomstva budu brát vládce pro potomstvo Abrahamovo, Izákovo a Jákovovo, až změním jejich úděl a slituji se nad nimi.“

(Jr 33,14-26)

Aj dnové jdou, dí Hospodin, tak překládají Kraličtí. Člověk má najednou pocit, jako by před ním defilovaly dny a časy. Jako by Hospodin říkal svému zuboženému a zkoušenému lidu: Čas se nezakonzervoval. I když se vám zdá, že se nic neděje, lépe řečeno, že svět se dočista zbláznil a stará se jen o své věci. I když se zdá, že Boží lid, církev, je rozprášená po celém světě. Někdy se i hašteří. Není jednotná. Možná i díky tomu nemá, co by nabídla nového světu. Dnové jdou a dnové přicházejí s naléhavostí a neodkladností.

Jdou, aby se na nich naplňovalo to, co je základem smlouvy mezi lidmi a Bohem. Jdou, aby se naplnilo dávné zaslíbení, které nad svými dny slyšel Abraham, Jákob, David i všichni ostatní, kteří uvěřili, že jejich dnové přicházejí podle dávných zaslíbení.

Třikrát se mluví o dnech, ve verších 14-16. Třikrát zazní, že v těch dnech, které přicházejí nebo jdou, přijde spása na Judsko i Jeruzalém. Dny se nezadržitelně blíží, i když se zdánlivě nic neděje. I když jsme zahlušeni svými starostmi, radostmi, prosť všedním kolotáním našich dnů.

Situace pro lid Boží není vůbec dobrá. Nad všemi útěšnými řečmi, že to není tak zlé, že je to normální, co se kolem děje, že je to lidská přirozenost a vývoj politicko-geografických sil, Jeremiáš vyřizuje zprávu. Vyřizuje lidem zdeptaným, kteří si dobře uvědomují svoji ohraňčenost a křehkost, radostnou zprávu. Ta zpráva patří i nám. I my si ji můžeme přivlastnit.

Může však tato zpráva oslovit toho, který nepocituje nouzi spasení, který nepocituje to, že není vše v pořádku? Může toto prastaré proroctví o spáse rezonovat i v dnešní době, nebo zapadne jako jedna ze zpráv, kterými jsme denně bombardováni?

V těch dnech a za času toho způsobím to. Zní a stává se toto slovo Hospodino-vo přes staletí i k nám. Předně se myslí na konkrétní dny. Dny, které jdou, dosáhly a dosahují naplnění. Již jsou zde. V těch dnech nebude působit lidská vůle, lidské chtění, či lidské nechtění. V těch dnech prostě bude Bůh sám působit. Bude při díle.

Aby zrostl Davidův výstřelek spravedlivý. Zajatým Izraelcům se mohla tato zpráva zdát naprosto neuskutečnitelná. Králové z přímé linie davidovského rodu jsou mrtví, v zajetí, zbaveni všech práv a moci. To, co zbylo, je jen vzpomínka na zašlou slávu. I my často vzpomínáme na zašlou slávu našich sborů, na zašlou slávu církve, na zašlou slávu světa, který ještě věřil v Boha.

Přesto zdecimovanému národu, ale i nám Bůh zaslibuje. Zroste, tedy nebude to nic chabého, co uschne jen to vyraší, co spálí mráz, co nevydrží přes nepřízeň počasí. Zroste a ještě to bude jako výstřelek, jako zásah do černého, jako něco, co bude přesně namířeno, co se nemine cíle. Možná, i co bude módním výstřelkem.

Zroste a bude spravedlivý. Kolik lidí touží po spravedlnosti pro sebe. Kolik lidí si myslí, že se vše musí dělit spravedlivě. Spravedlnost tohoto zrostlého výstřelku bude v soudu. Nikoli jako nástroj potrestání lidské svévole. Spravedlnost bude a je v tom, že ukončí nadvládu chaosu, temných sil. Ukončí dosavadní dny, dosavadní časy a nastolí právo a spravedlnost. A to právo a spravedlnost toho, který se ujme vlády, davidovského krále, který ukončí nejistotu dnů. Spravedlnost a právo, to bude něco, co světu pomůže se změnit.

Kdy to bude, kdy to nastane, jak urovnáme spravedlnost národů, které jsou uzurpovány národy jinými. Jak rozřešit spravedlnost mezi manželi, dětmi, církvemi, jednoduše všichni se všemi, aby se neprosazovala spravedlnost babylonská či egyptská, česká, nebo spravedlnost Evropského společenství či americká.

Odpověď spatřuji v slovech z veršů 17-18. Bude nám dán panovník z Davidova rodu, ale bude to jiný panovník, než byli dosavadní panovníci. Budou ustanoveni kněží z lévíjského rodu, ale budou to jiní kněží, než doposud. Panovník a kněží, kteří budou svědky obnovení smlouvy, která bude tak pevná, jako je pevný vesmírný řád. To znamená střídání noci a dne. Panovník a kněží, kteří obdrží smlouvu věčnou, nezničitelnou, po dobu, dokud se střídá den s nocí. Tedy po dnech a časech lidského pobývání na zemi, našeho časného trvání.

Následníci Kristovi rozpoznali v Ježíši z Nazaretu tohoto panovníka. Rozpoznali, že spravedlnost prosazovaná lidskými nástroji vede jenom k většímu neštěstí. Rozpoznali, že ne-řád, který ničí Boží řád stvoření, nepřináší ani úlevu, ani pokoj mezi lidmi. Následníci Kristovi rozpoznali v Ježíši z Nazaretu toho, který dovede prosadit Boží spravedlnost nezávisle na tom, co si o této spravedlnosti myslí svět a lidé. Následovníci Kristovi rozpoznali, že do jejich života vnesl naději i světlo ten, který se ujal vlády nad jejich životy. Následovníci Kristovi rozpoznali, že všechny nároky jiných panovníků, vládců, člověka zbavují svobody.

Tak tedy panovník z rodu Davidova je zde. Dnové nejen přišli, ale opět jdou, nám vstříc. Davidových potomků bude nesčteně, jako nebeského vojska a jako písku. Jako by Hospodin nedbal na naše nechápané srdce, které se ptá spolu s Nikodémem: Jak se to může stát. Hospodin ústy Jeremiášovými, ale i ústy Ježíšovými na tuto otázku přímo neodpovídá, ale zve nás k víře. Toto tajemství smíme spatřit jedině ve víře.

I když se nám to zdá k nevíře, i když se to zdá nepravděpodobné, budou tu ti, kteří budou mít přímé společenství s Bohem. Budou tu ti, kteří budou vzdávat chvály. Starozákonně oběti zápalné a oběti suché. Vždyť co byly oběti. Oběti byly nástrojem, kterým se starověký člověk dostával do společenství s Bohem.

Vždyť i dnes jsme zváni k oběti zápalné – tedy pokrmu, který s námi chce sdílet Ježíš Kristus. I dnes jsme zpívali písně plné chval. I dnes budeme přijímat chléb a víno, plody země, abychom vstoupili do slávy Boží. Překvapuje vás to, že nás tak obdařil ten, jenž na nás dopustil dny, které přicházejí, aby nás potěšily?

modlitba:

Panovníku Hospodine, jak neuvěřitelná je tvá moc. Jak neuvěřitelné pocty od tebe dostáváme my, všelijak pokroucení lidé. Ježíši Kriste, děkujeme ti, že jsi se pro nás stal panovníkem spravedlivým. Prosíme, přijmi nás za své svaté kněžstvo. Amen.

(Eva Šormová)

biblické a teologické studie

Narodil se

(kapitola z knihy Ludka Rejcherta: Věřím. Kalich, Praha 2012)

Dítě narodilo se nám

Neboť se nám narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda a bude mu dáno jméno: „Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje.“ Jeho

vladařství se rozšíří a pokoj bez konce spočine na trůně Davidově a na jeho království. Upevní a podepře je právem a spravedlností od toho času až navěky. Horlivost Hospodina zástupů to učiní. (Iz 9,5-6)

Prorok Izajáš už viděl jako skutečnost to, co může učinit jen Bůh, jeho horlivost a moc: aby byl mír a pokoj navěky. Na tak velikou věc nestačí člověk, jehož srdce bývá nepokojné a jehož myšlení je zlé od mladosti. Proto dítě, o kterém prorok svědčí, není obyčejný princ zasloužilé královské dynastie, od něhož se čeká zlepšení poměrů a rozkvět společnosti. Na to má příliš zvláštní jména, vyjadřující jeho vlastní poslání. Není jen udatným hrdinou – takovým byl např. vítěz nad Goliášem a pozdější král David, zatímco jeho syn Šalomoun už měl ve svém jménu program knížete pokoje (šalom znamená hebrejsky pokoj). Není jen – už svou existencí – ztělesněním Boží rady pro bezradné, to zvláštní dítě je sám silný Bůh a věčný Otec zároveň.

Je to zcela ojedinělé místo ve Starém zákoně, zvěstující, že Bůh přichází v narozeném dítěti. Nedá se pochopit jinak, než v souvislosti s příběhem Ježíše Nazaretského. A stejně i s životním příběhem každého z nás: neboť to dítě se narodilo nám! Bůh přišel v těle dítěte za námi, abychom v něm našli svého zachránce i dárce pokoje. Abychom ale vytušili, že k Ježíši směřují dějiny a mají v něm svůj střed, bylo nám dáno toto slovo Izajáše proroka.

Loutky a dělníci Boží

Stalo se v oněch dnech, že vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby byl po celém světě proveden soupis lidu. Tento první majetkový soupis se konal, když Sýrii spravoval Quirinius. Všichni se šli dát zapsat, každý do svého města. Také Josef se vydal z Galileje, města Nazareta, do Judska, do města Davidova, které se nazývá Betlém, poněvadž byl z domu a rodu Davidova, aby se dal zapsat s Marií, která mu byla zasnoubena a čekala dítě. Když tam byli, naplnily se dny a přišla její hodina. (L 2,1-6)

Sotva se dá lépe vyjádřit jednání osob, jež vystupují v tomto oddílu, než nadpisem vypůjčeným od F. X. Šaldy. K tomu, aby prosadil své cíle a provedl drama spásy před očima světa loutek i dělníků, používá Bůh lidské pýchy i lidské pokory. Slouží mu poslušná dívka, která tváří v tvář andělskému zvěstování chce být služkou Páně a stává se matkou Božího Syna. Slouží mu neméně i Josef, vědomě střežící tajemství Marie „zasnoubené sobě manželky těhotné“. To jsou zástupci těch, kteří říkají své ano k Boží vůli a k Božím plánům.

Avšak evangelium ukazuje i ty, kteří stojí mimo, jako podílníky Božího záměru. Vládce pyšného římského impéria vydává nařízení o soupisu obyvatel říše podle domovské obce. Nešlo dozajista o nic jiného, než o posílení státních financí i sebevědomí mocného panovníka. Ale tak je přiveden Josef s Marií do Betléma, vyvoleného rodiště budoucího Mesiáše (Mi 5,2). Augustus musí jako loutka, ovládaná Boží rukou, hrát svou roli, jež mu je ve vánočním příběhu přisouzena.

Pán Bůh prosadí své plány vždycky. Boží lid však nemá úkol loutek, ale pověření pokorných služebníků, kteří se vědomě dají k dispozici plánům Boží slitovné lásky.

Narodil se k radosti

Anděl jim řekl: „Nebojte se, hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechen lid. Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán, v městě Davidově. (L 2,10-11)

Pastýři, k nimž teď mluví anděl, nepatřili k těm, jejichž blízkost povznáší a zušlechťuje. Podle svědectví současných rabínů to byli lidé drsní a hrubí, s pokřivenými náboženskými i mravními představami, prostě sebranka, nazývaná pohrdlivě „lid země“; tak nízko je viděli farizeové a zákoníci. V jejich očích byli už napřed vyloučeni z účasti na budoucím životě v Božím království.

Takovým lidem je tedy zvěstován příchod Spasitele! Ne k elitě, ale k spodině tehdejší společnosti přichází anděl, aby tady pastýřům zvěstoval velikou radost. Není sice jenom pro ně, ale je víc než symbolické, že začíná právě u nich, aby se dostala ke všem. Začíná u nich, aby bylo nad slunce jasné, že to největší není odměna a vyznamenání, ale pouze a jenom milost Božího sklonění se k člověku nejbídnějšímu.

Radost z narozeného Spasitele je zasazena do lidské ubohosti a hříchu. Je to radost pro nás, stojíme-li v jedné řadě s těmi, kteří nic nemají, a stejně tak i závazek zvěstovat tuto radost dál, „všemu lidu“. Zapomeneme-li na to, z kázání lidu se stane podrážděné poučování či ufňukané konstatování bídy světa a spanilá tvář evangelia dostane v očích zklamaných barvu vypreparovaného a zažloutlého pergamenu.

Narodil se k pláči

Když Herodes poznal, že ho mudrci oklamali, rozlítl se a dal povraždit všechny chlapce v Betlémě a v celém okolí ve stáří do dvou let, podle času, který vyzvěděl od mudrců. Tehdy se splnilo, co je řečeno ústy proroka Jeremiáše: „Hlas v Ráma je slyšet, pláč a veliký nářek; Ráchel oplakává své děti a nedá se utěšit, protože jich není.“ (Mt 2,16-18)

Když přichází Boží láska k člověku, nesetkává se s přijetím, ale s odmítnutím: to je zvěst o kříži Ježíše Krista. Už na samém začátku pozemského příběhu Mariina syna je toto odmítnutí patrné nejen v zavřených dveřích betlémských nocleháren, ale i v děsivém činu Herodesově. Postihl nevinné, je však namířen proti Ježíši. Ten, který v sobě zjevuje Boží život, rozpoutává v člověku již svou existenci zběsilou vichřici odporu, jež vraždí a ničí. Nenajdeme asi výstižnější doklad zvrácenosti lidského hříchu: ten, který se narodil k radosti všemu lidu, se stává v přeznačení tímto hříchem příčinou velikého pláče, nářku a bolesti.

Nemáme vysvětlení tohoto nezaviněného utrpení. Ale protože v každém z nás je kus Herodesa (moderní autor označil svou analýzu temných proudů lidské duše příznačně názvem „Hitler v nás“), je Matoušovo vyprávění vykřičníkem a varováním

před cestou vzpoury proti Boží lásce. Vždycky nese lidem kolem nás jen zmnožené zlo.

Slovo se stalo tělem

Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali. Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž se narodili z Boha. A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozenný Syn, plný milosti a pravdy. (J 1,11-14)

V době, v níž se mladá církev zamýšlela nad tajemstvím Ježíše Krista, svého Pána, hodně moudrých lidí používalo v systému své filosofie označení LOGOS, slovo. Jejich nauka pohrdala hmotou, tělem a jeho projevy přímo programově. Bůh je duch a tedy protiklad zlé hmoty. „Slovo“ pak je jakýsi božský pořádkový orgán, který drží hmotu v patřičných mezích.

Když církev, již je Jan mluvčím, chce vyjádřit současníkům v jejich pojmech dosah příchodu svého Pána na svět, použije k tomu známý pojem, ale v úplně nečekaném spojení: slovo se stalo tělem, Bůh se stal člověkem. Nepohrdl tím, co nás trápí, přemáhá, omezuje a sraží.

Už tímto spojením slova a těla chce Jan naznačit, že jde o událost lidskému rozumu nepochopitelnou. Ostatně nejde o to, abychom pochopili, jde o víc: abychom jej přijali, a to ve víře. Není to běžné, protože vidět v slabém člověku, Židovi z Nazaretu, vlastní Boží „já“, budilo u Židů (to jsou ti jeho vlastní) rozhořčení a u chytrých řeckých myslitelů úsměšek. Je to div, za nímž stojí sám Bůh, když se odvážíme po způsobu starého církevního otce říci: „Věřím, protože je to tak absurdní.“ Pak vždycky zahlédneme aspoň cípeček slávy, již viděl Jan. Slávu sloužícího Božího Syna, který jde pro nás až na kříž.

Milost a pravda nejsou pojmy

Jan o něm vydal svědectví a volal: „To je ten, o němž jsem řekl: Přichází za mnou, ale je větší, protože tu byl dříve než já.“ Z jeho plnosti jsme byli obdarováni my všichni milostí za milostí. Neboť Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda se stala skrze Ježíše Krista. (J 1,15-17)

Milost je veliké slovo, právě tak jako pravda. Čím jsou slova větší, tím méně nám říkají a tím snadněji z nich vypadává obsah. Jan nám však chce říci, že v Ježíši Kristu ten obsah vrcholných slov, známých v poněkud odlišném významu ze Starého zákona (zde Hospodin je hojný v milosrdenství a pravdě, Ex 34,6), se nejen neztratil, ale uskutečnil se. Milost a pravda se stala, ať chápeme, odmítáme, vzdalujeme se jí nebo to všechno popíráme jako nesmysl a fráze.

Protože jsme uvěřili, že milost i pravda se staly v Ježíši Kristu těmi nejhlubšími skutečnostmi našeho života, nejsou to pro nás prázdné pojmy či hra se slovíčky, ale

to, z čeho žijeme každý den. Žijeme z Boží nezasloužené milosti a z jistoty evangelia, že nás nikdo nevytrhne z jeho rukou. To obé se v Kristu stalo a nikdy se nemůže odestát: milost a pravda.

S tím dítětem nejsou žerty

Ježíšův otec a matka byli plni údivu nad slovy, která o něm slyšeli. A Simeon jim pozehnal a řekl jeho matce Marii: „Hle, on jest dán k pádu i k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se budou vzpírat – i tvou vlastní duši pronikne meč – aby vyšlo najevo myšlení mnohých srdcí.“ (L 2,33-35)

Staříčkový Simeon, který se dočkal vytouženého Spasitele světa, jej teď má v náručí jako malé děťátko. Dívá se na ně a vidí v něm toho, který bude vždy dělit lidi. Jedni padnou, když na něj narazí, druzí povstanou, i když i jim patrně bude zpočátku také příčinou pádu. Asi nikdo z nás nevydrží náraz jeho požadavků, cílů a hodnot. Přirozený člověk musí na Ježíši padnout. On je soudcem nad naší spravedlností, naší morálkou, nad naší láskou k člověku i k Bohu. Chce tisíckrát víc, než kolik můžeme s nasazením všech sil dát. Přece však pro mnohé on sám bude zase silou k povstání, mocí záchranu a vysvobození. S tímto dítětem – to Simeon chce říci – nejsou žerty, protože na něm se rozhoduje tvůj život, tvá věčnost. Buď – anebo.

Posluchači často Ježíše žádali, aby své slovo potvrdil nějakým znamením, a tak dokázal jeho věrohodnost. Tato vyžádaná zázračná znamení však jsou zbytečná, protože on sám je znamením nad jiné přesvědčivým. Je znamením, jemuž se ovšem lidé budou vzpírat v nevěře. Avšak tváří v tvář Ježíši člověk pozná, kdo je, jakou má masku a převlek, oč mu jde a jaký má cíl – budou zjevná myšlení mnohých srdcí a Marii pronikne meč až do duše.

Přišel k nám, abychom „ukázali barvu“, abychom volili a rozhodli se.

Narodil se pro svědectví pravdy

Pilát mu řekl: „Jsi tedy přece král?“ Ježíš odpověděl: „Ty sám říkáš, že jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ (J 18,37)

V žádném jiném evangeliu nenajdeme toto ojedinělé janovské místo, kde mluví Pán Ježíš s Pilátem o svém narození. Už ne pastýři ani andělé, ale on sám tlumočí zvěst vánoc. Přišel na tento svět s určitým posláním. Narodil se, aby byl svědkem pravdy. Nejde ovšem o pravdu podle našich představ, ale jde o samého Boha. Pravdu poslední, která se sdílí, zjevuje, osvědčuje. A Ježíš je ten, který její nezfalšovanost a pravost garantuje celým životem – neboť to je svědectví, kvůli němuž přišel k nám.

A proto je také králem. Králem, který své poddané získává prostým zavoláním a oslovením. Jeho mocný hlas, zavazující k následování, slyší ovšem pouze ten, kdo „je z pravdy“, kdo je Bohu blízko a žije nějak z jeho síly. Pán Ježíš vydal nejen před Pilátem, ale i před námi svědectví o pravdě – a my jsme mu uvěřili.

Světlo, které svítí v temnostech

Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. V něm byl život a život byl světlo lidí. To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila. (J 1,1-5)

Když Jan mluví o Pánu Ježíši, chce vyjádřit v obrazech – jinak to ani nejde – jeho podobu. Má tvář nemluvnátka z jeslí a tvář Ukřižovaného z Golgoty, ale Jan se dívá dozadu, až k samému počátku. Tam nachází svého Pána jako Slovo, Život a Světlo.

Právě tento „nejhlubší“ evangelista nám chce říci, že on nezačíná svůj život prvním dechem na tomto světě, ale že jeho život je od věčnosti. A tím, že přišel, vešlo Světlo do temnot. Září nám a jeho svit se nepodařilo zastřít. Narození Ježíše Krista, našeho Pána, je tak hluboký zářez do dějin, že od něj odvíjíme čas. Jím poměřují i ti, kdo neznají plnost jeho slávy, dobu „před“ a „po“ Kristu. Světlo Ježíšova života svítí a tmy na tom nic nezměnily. Proto začátek Janova evangelia není jen vznešená krása výrazu, ale náš vlastní pohled na toho, který v sobě ztělesňuje Boží milostivé slovo, život pro nás a světlo pro všechny.

dějiny

450 let od úmrtí skotského reformátora (John Knox † 24. 11. 1572)

V Saint Andrews, skotském městě, které známe ponejvíce jako město univerzity, protože tu byla v době Husově, 1410, založena třetí nejstarší univerzita v Británii, zemřel na podzim 1572 nejvýznamnější skotský reformátor John Knox. Zemřel v místě, kde vlastně o třicet let dříve začalo výrazné a násilně reformační hnutí ve Skotsku.

O životě Johna Knoxe od narození do čtyřicátých let není mnoho známo. Ví se, že se narodil v Haddingtonu, městě asi 10 mil na východ od Edinburghu, čím byl jeho otec není jasné, stejně jako v kterém to bylo roce, zřejmě kolem roku 1515. O tom, že vystudoval právě univerzitu v St. Andrews, nejsou nepochybné důkazy, ale je to dost pravděpodobné. Po vystudování se stal katolickým knězem a notářem a působil tak řadu let (později to sám označil jako pobyt „v papežské louži“). V roce 1543 přišel z Anglie reformační kazatel (George Wishart, přívrženec Zwingliho myšlenek) a jeho kázání na Knoxe silně zapůsobilo.

Ještě mnohem silněji však na něj zapůsobilo, když byl Wishart na příkaz kardinála Beatona, sídlícího v St. Andrews, roku 1546 upálen. Přívrženci kalvinistické

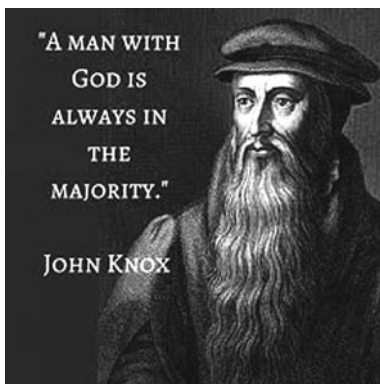
reformace reagovali ozbrojeným povstáním, zabitím kardinála a dobytím jeho hradu. John Knox se k povstalcům přidal, kázal jim a žil s nimi rok, než královská vojska s pomocí francouzských hrad dobyla. Knox přežil a byl spolu s dalšími povstalcí odveden na francouzské galeje. Propuštěn byl 1549 a odešel do Anglie, kde pomáhal šířit v anglikánské církvi reformované názory. Jenomže za čtyři roky (1553) nastoupila na trůn nesmiřitelná nepřítelkyně reformace Marie Tudorovna, známá v dějinách také jako „krvavá Marie“, a Knox uprchl zase na kontinent, pobyl ve Štrasburku a také v Ženevě u Kalvína, kde se utvrzoval v reformačním učení. Po smrti Marie Tudorovny se vrátil do Skotska (1559) a strávil tu zbytek života.

V létě 1560 skotský parlament rozhodl vyřešit náboženské otázky, pověřil Knoxe a další, aby předložili konfesi, což se za několik dní stalo (Skotská konfese) a parlament následně zrušil pravomoci papeže ve Skotsku, zakázal všechno, co odporovalo reformované víře a zakázal sloužit mše (to se stalo zločinem). Pro skotskou církev sepsal Knox také církevní řád.

Brzy potom (1561) se však ujala vlády ve Skotsku další královna, Marie Stuartovna (zemřela 1567). John Knox se stal jedním z vůdců odporu a povstání skotských evangeliků, které bylo prvním ozbrojeným odporem kalvinistů proti panovníkovi v Evropě. Královna sice proti Knoxovi postupovala jako mohla, stála ovšem proti parlamentu, který jí přijal s podmínkou, že bude respektovat zákony, tedy reformovanou církev. V roce 1564 ho dokonce soudila pro velezradu (nejvyšší rada se rozhodla, že je nevinen) a následně mu bylo zakázáno kázat (1565), ale zastavit reformaci ve Skotsku se již nepodařilo.

Je třeba přiznat si, že Knox nebyl zrovna hlasatelem tolerance, že čas od času vzbouřil svými kázáními lidi a podnítil je k násilí. Nějakou dobu po svém ovdovění se, asi padesátiletý, oženil s dcerou svého přítele, které bylo 17, což bouřilo emoce na všech stranách.

V roce 1566 byl zavražděn královnin sekretář a když královna povolala armádu, Knox, jako známý buřič, raději opět utekl a v Anglii dopsal své největší dílo, *Dějiny reformace ve Skotsku* (1566). Když královna musela abdikovat pro podezření z účasti na vraždě, Knox se vrátil a kázal na korunovaci krále Jakuba VI. Proti královně byl Knox nesmiřitelně zaujat, vyzýval k jejímu popravení až do doby, kdy uprchla do Anglie, aby hledala ochranu u své sestřenice (která ji nakonec po mnoha letech nechala popravit).

„Vyobrazení Johna Knoxe s jeho oblíbeným heslem: Člověk s Bohem má vždycky většinu.“

Přivrženci královny však ve Skotsku stále měli dost sil, obsadili Edinburgh a vykázali všechny královniny odpůrce. Knox se tak v květnu 1571 znovu vrátil do St. Andrews, kde působil další rok, potom se mohl vrátit do Edinburghu, ale v létě 1572 již byl nemocen. Ještě uvedl do úřadu kazatele v katedrále svého nástupce 9. listopadu 1572 a poté se vrátil naposledy do St. Andrews, kde 25. listopadu zemřel.

V té době sice byla na jeho pohřbu řada skotských šlechticů, ale jinak se jeho sláva začala šířit až mnohem později. Teprve s odstupem se ukázalo, že John Knox se stal zakladatelem Skotské reformované církve (Church of Scotland) a tím nepřímou i celé rozsáhlé sítě presbyteriálních církví po světě.

K jeho hrobu se však žádné pouti nekonají, protože hřbitov, kde byl uložen, byl zničen na počátku 17. století tak důkladně, že se o jeho hrobu nic neví (stejně jako např. o hrobu Jana Augusty na mladoboleslavském hřbitově).

(jhr)

Jan Campanus Vodňanský (1572 – 1622)

13. prosince uplynulo 400 let od úmrtí českého renesančního učenice a literáta Jana Campana Vodňanského. Moderní době se stal známým prostřednictvím románu Zikmunda Wintra Mistr Campanus. Kdo jste knihu kdysi četli, jistě si vybavíte působivou scénu staroměstských poprav, které Mistr Campanus v hrůze sleduje.

Zajímavější než drastická scéna krvavé habsburské pomsty však byly události týkající se závěru Campanova života. On sám byl uznávaným spisovatelem, jeho nejznámějším dílem bylo přebásnění Žalmů do latinské podoby (*Sacrarum odarum libri duo, Dvě knihy posvátných ód*), z nichž za druhé světové války (1942) vyšel výbor, přeložený pro změnu do češtiny J. B. Čapkem.

Kampanus psal především latinskou poezii, vydal ještě několik svazků, ale jak slušelo renesančnímu umělci, neomezil se na literaturu, nýbrž působil i jako hudební skladatel. S překvapením jsem shledal, že některá jeho díla jsou k dispozici i dnes.

Kampanus se stal profesorem pražské univerzity (1603), kde učil klasickou literaturu (řeckou a latinskou) a jazyky, stal se opakovaně i rektorem univerzity, naposledy v kritickém roce 1621.

Když začalo po porážce stavovského povstání důsledné pronásledování nekato-
líků a jezuité, mezitím vypovězení z Prahy, se vrátili a zabírali s královským souhlasem jednu instituci po druhé, rozhodl se Campanus, celoživotně přesvědčený utra-
kvista, přestoupit ke katolicismu. Obviňování ze zrady a osobního prospěchářství, které okamžitě sklidil ze svého okolí, zřejmě nebylo oprávněné. Jeho osobní tragedie byla mnohem složitější. Sám přátelům uváděl, že chtěl tímto krokem uchránit univerzitu před zrušením nebo zabráním jezuitů, což byla zřejmě pravda. Doufal, že jako katolík bude moci zůstat ve funkcích a zachraňovat co se dá.

Jenomže jako mnohokrát v dějinách, přijetí menšího zla, aby se zabránilo zlu většímu, nefungovalo. Univerzitu předal král v roce 1622 stejně jezuitům (i když ne

nadlouho, protože jeho právo tak učinit úspěšně zpochybnila církev) a s kališnickým vysokým učením byl konec. Mistr Kampanus skončil pro jezuity jako kacír, pro utrakvisty jako zrádce a jeho milovaná univerzita mu před očima zanikla. Což pro něj byla taková rána, že jej doslova zabila. Zemřel pár týdnů po těchto událostech jako naprosto zlomený, zoufalý člověk.

(red)

unitas fratrum

Karl-Eugen Langerfeld (10. 3. 1942 - 3. 10. 2022)

V pondělí 3. října zemřel po krátkém pobytu v nemocnici v Niesky bratr kazatel Karl-Eugen Langerfeld. Rozloučili jsme se s ním v ochranovské modlitebně 13. října a doprovodili pak jeho rakev k uložení na hřbitově na Hutbergu, kde již nějakou dobu odpočívá jeho manželka Eliška.

Představovat bratra Langerfelda asi pro většinu našich členů není nutné, byl v úzkém kontaktu s našimi kazateli i sbory po desítky let, vracel se sem sám i s rodinou a měl mnoho přátel nejen v jednotě, ale i v jiných církvích a v odborných kruzích - hlavně mezi těmi, kdo se zabývali Komenským, tak jako on.

Když bylo bratru Langerfeldovi šedesát, přinesly NBL článek bratra Polmy, který je stále aktuální. Najdete ho v NBL 2002/II. A místo nekrologů přinášíme životopis bratra Langerfelda, jak jej sepsaly jeho dcery, protože on sám tuto skoro povinnost pro kazatele, sepsat svůj životopis, nestihl.

Náš tatínek, Karl-Eugen Langerfeld, bohužel nezanechal vlastnoručně psaný životopis. Po pohřbu své manželky Elišky začal o svém životě přemýšlet a vzpomínat, jako přípravu na napsání životopisu. Vyprávěl nám i jiným o svém dětství, o svých zkušenostech víry a různých setkáních, jak to na něj působilo a ovlivňovalo ho. Z těchto vyprávění se pokusíme my, jeho tři dcery, nyní místo něho sestavit životopis.

Náš otec pociťoval pouto k řadě generací svých předků, kteří a které se v důsledku své víry stěhovali jako misionáři do Ruska a do Surinamu. Kdo jej v posledních letech navštívil v jeho bytě v Emmaus/Niesky, asi stál před stěnou, na které měl obrázky, výstřižky a fotografie z dějin své rodiny denně před očima. Když potom začal vyprávět, často dodal „prožil jsem tolik chvil, v nichž jsem cítil, že jsem součástí řetězu požehnání. Je to dar a víc než dar.“

Jeho matka, Marta Langerfeldová, byla vyučená dámská krejčová a formovala ho výrazně svou hluboce srdečnou zbožností. Před důležitými rozhodnutími v životě hledala odpovědi ve čtení bible a modlitbách a dala se tím vést. Tato velká důvěra k Bohu přešla i na Karla-Eugena. Uchoval si to po celý život a ukazoval to i nám.

Jeho otec, Eugen Langerfeld, vyučený účetní, byl jako dítě misionáře v Surinamu formován Jednotou v Kleinwelka. Za války padl do zajetí a vrátil se velmi oslaben. Jako chlapec pomáhal Karl-Eugen starat se o otce po opakovaných záchvatech mrtvice. Když bylo Karlu-Eugenovi 17, otec zemřel. Jeho maminka si po nějaké době vzala také ovdovělého bratra Martina Lochtera.

Krátce před koncem války maminka utekla s Karl-Eugenem do Bavorska, kde žili nějakou dobu jako uprchlíci. Po válce se dobrodružně vrátili do Neugersdorfu, kde žila maminčina rodina. Tam KEL vyrůstal a získal něco z hornolužického dialektu, což bylo po celý jeho život občas slyšet i z jeho spisovné němčiny. Rodina nevycházela se sousedy a chtěla se přestěhovat do Ochranova, na povolení však museli dlouho čekat. Dostali ho, až když bylo KEL 14 let. Společně se svými sestřenicemi a bratranci pak objevoval krásy Horní Lužice, jako středoškolák konal výlety na kole, až k Baltu.

Důležitým okamžikem se pro něj stala konfirmace, jeho konfirmační heslo, vybrané bratrem Hickelem, se mu stalo jakýmsi mottem a průvodcem životem, k němuž se stále vracel. Při ohlédnutí za svým životem si náš otec velmi cenil vzdělání ve víře a rozvoji osobních postojů, které mu zprostředkoval jako středoškolákovi bratr Theo Gill. Naučil se od něj promyšleně argumentovat a a svobodně se rozvíjet. To byl jeho typický osobnostní rys, kterým později pomáhal i mladším.

Velmi působivě nám otec vyprávěl, jak přišel k teologii. Jeho dlouhodobým přáním bylo stát se misijním lékařem. Získal předběžnou imatrikulaci na medicínu, s podmínkou absolvovat nejprve roční praktický kurz pečovatelsví. V ochranovské nemocnici našel pro svůj zájem podporu a důkladné základní vzdělání v péči o nemocné.

Studium medicíny pak začalo řepnou brigádou a trvalo přesně 19 dní, než byl vyloučen. Důvodem bylo, že odmítl povolání do armády (v roce 1961 nebyla v NDR ještě všeobecná branná povinnost). Odevzdal vysokoškolský index a dostal šestiletý zákaz studia na vysokých školách a příkaz hlásit se na úřadu práce. Vyhrožovali mu dokonce pracovním táborem.

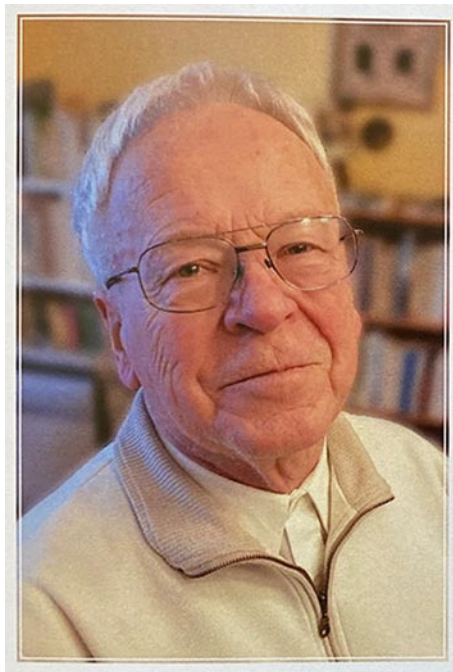
Hned následujícího dne se představil ve Vogtshofu (ředitelsví Jednoty) a řekl: teď už nemůžu studovat nic než teologii. Bratři z ředitelství ho během dvou hodin přijali do služby a poslali ho vzdělávat se na vyšší církevní škole v Naumburku, kde začal studovat hned druhý den. Seminář v Naumburku měl asi sto studentů a dobré jméno, protože jeho vyučující byli v blízkém vztahu se studenty a v osobním životě prakticky zastupovali to, co učili.

Tento náhlý obrat byl v životě KEL jedním z těch, kterým říkal „vlásenkové“ (Haarnadel). Obrat k teologii přijal jako Boží povolání a při studiu se dodatečně vzdělával ve slavistice a církevních dějinách, svých celoživotních zájmech.

Na ženění zpočátku nemyslel. Víckrát nám vyprávěl o své modlitbě: Milý Bože, přijal jsem svou cestu v teologii, a jestli ti pro mě zbyla ještě nevěsta, tak mi ji ukaž. „A on mi ji ukázal. To pro mě bylo nejvyšší ujištění, že Eliška byla partnerkou, kterou mi dal Bůh.“ Šťastná jistota, že jsou určeni jeden pro druhého, je vedla celým společným životem, i v těžkých dobách. Rok předtím, než naše maminka zemřela, slavili (2018) zlatou svatbu.

Po svém vikariátu v Niesky dostal dvouleté volno na dokončení studia v Naumburku. Svou práci o Komenského spise Haggeus redivivus naneštěstí nemohl dokončit, bádání o Komenském však však konal po celý svůj život. Podnikal množství cest a přednášek, ve kterých své znalosti prohluboval a zprostředkovával dalším. Pro nás děti byl Komenský, jakmile jsme dokázaly přemýšlet, jakýmsi rodinným přítelem nebo členem rodiny, který bydlel u tatínka v pracovních a se kterým vedl podnětné rozhovory.

V době, kdy sloužil v Ochranově jako sekretář Jednoty, přišlo výročí 250 let od založení Ochranova. To pomáhal plánovat, organizovat i uskutečňovat. S živým zájmem proto sledoval výročí 300 let Ochranova v tomto roce a dychtivě se zajímal

o probíhající renovaci ochranovské modlitebny.

V roce 1973 byl náš otec povolán do služby ve sboru v Gnadau a zároveň se stal vedoucím ústavů. To bylo množství práce, které se dohromady dalo těžko zvládat. Někdy, když se prostě nedostával čas na přípravu, musel nakonec pomoci nějakou inspirací Duch svatý. Maminka se snažila, nakolik to se třemi malými dětmi šlo, pomáhat a získávala tak první zkušenosti s prací ve sboru. Tatínek si cenil v Gnadau rodinné atmosféry tohoto malého vesnického sboru.

V roce 1977 (a od té doby přes 40 let každý rok) napsali naši rodiče k vánočním dopisům všem příbuzným a rostoucímu počtu přátel z nejrůznějších prostředí a zemí. Takto udržovali některá přátelství po desetiletí.

Po šesti letech byl KEL povolán z Gnadau za ředitele diakonických ústavů „Emmaus“ v Niesky. I tady bylo množství práce a tlak enormní. V letech NDR se nedostávalo spolupracovníků, bydlení i materiálu. Něco překonala improvizace a spolehlivé společenství kolem Emmaus. Na co se nedalo zcela spolehnout, však bylo tatínkovo tělesné zdraví. Opakované zlomeniny kostí a operace kyčlí znamenaly dlouhá přerušení služby, která jen těžko snášel.

Mnoho přátel z Niesky si s potěšením vzpomíná na „putovní a jídelní tůry“, které vedly společenství diakonek, rodin zaměstnanců a členů sboru v Niesky do Horní Lužice, ale také za hranice do Čech. Otec vždycky vybral nějakou pěknou trasu, kterou všichni účastníci byli schopni zvládnout. Tatínek měl také výrazný smysl pro inteligentní humor a jazykové vtípy.

Po celý život se KEL cítil úzce spojen s Čechami a Moravou, a nejen kvůli Komenskému. Miloval češtinu, kterou se velmi dobře naučil. Nacházeli jsme srdečné přijetí v množství domácností, často na farách, které jsme navštěvovali. Často jsme stanovali v přírodě. Tatínek s námi sdílel svou radost z krásy přírody a upozorňoval nás na zázraky stvoření.

Při těchto dovolených však stále sledoval stopy staré Jednoty. Nevynechal žádný kostel nebo hřbitov, kolem antikvariátů nemohl přejít bez povšimnutí. Nashromáždil tak celou řadu bibliofilních pokladů. Svou sbírku ještě za svého života věnoval ochrannému archivu.

Dům našich rodičů byl domem přátelsky otevřeným, na čemž měli oba svůj podíl. Bylo pro ně samozřejmé sdílet střechu nad hlavou a jídlo s přáteli i s cizími, tak, jak to sami zakoušeli v zahraničí.

Oba rodiče mohli zůstat až do důchodu ve svém bytě v Emmaus, i když otcovo ředitelování po deseti letech skončilo. V dalších letech byl povolán do různých funkcí, byl vědeckým spolupracovníkem při přípravě Komenského jubilea 1992 a studijním vedoucím německé Jednoty, odpovědným za dva semináře.

Na počátku 90. let se otevřely nové kontakty do Sarepty na Volze, kde žily čtyři generace otcových předků. A tak v dalších 25 letech cestoval Jevgenij, jak mu tam říkali, více než desetkrát do luterských sborů. Podporoval znovuvybudování bratrské modlitebny, dodával archivní materiály z Ochranova, zprostředkovával kontakty a mezinárodní brigády mládeže. Přitom našel přátele mezi Tatary a Kalmyky.

Potom jeho cesta vedla zpátky do Ochranova, po tři roky byl redaktorem Herrnhuter Bote, pro Zinzendorfovo jubileum byl dočasně druhým kazatelem v Ochranově a vědeckým spolupracovníkem archivu. K těmto úkolům získal kvalifikaci kurzy žurnalistiky, vzdělávání dospělých a archivnictví.

Poslední změna před důchodem jej vedla na tři roky jako kazatele do Jablonce nad Nisou, kde sloužil sboru a těšil se z mladých.

Na důchod se rodiče přestěhovali z Emmaus, místa dlouholeté práce, na venkov, do Ullersdorfu u Niesky. V domku s výhledem na rybníky a čápy rádi hostili přátele i vnoučata.

Když bylo o naši maminku třeba pečovat, vrátila se do Emmaus a krátce na to se otec přestěhoval do domu s pečovatelskou službou poblíž. V něm žil samostatně až do konce svého života. Sdílel se se spolubydlícími a účastnil se života sboru. Zajímal se i o veřejné věci.

Deset dní před smrtí při cestě do města upadl. Zlomil si některé kosti a poranil si hlavu, což působilo, že ztrácel orientaci. V nemocnici, kde o něj pečovali, jsme s ním mohly být, slavit společně večeři Páně a doprovodit jej poslední dva dny, až do večera 3. října, kdy odešel.

(red)

Európske stretnutie žien 2022

Dňa 23. až 27. júna 2022 sa konala odložená Európska konferencia sestier Jednoty bratskej. Dôvodom odloženia boli protiepidemické opatrenia, ktoré sa podpísali pod to, že niekoľko sestier z Dánska, Švajčiarska a Estónska nedorazili. Rovnako na začiatku stretnutia sme boli testované, bohužiaľ však jedna sestra mala pozitívny test, takže musela predčasne opustiť stretnutie. Konferencia sa konala v konferenčnom stredisku v Woltersdorfe u Berlína. Hlavný program, biblické zamyslenia a práca v skupinách prebiehali v angličtine. Z našej misijnej provincie sa jej zúčastnili štyri sestry. Dve z Prahy, jedna z Potštejna a jedna z Turnova.

Hlavným rečníkom bola biskupka Blair Couch z Ameriky a témou konferencie bol text zo Žalmu 18,29b, ktorý v anglickom preklade znie „By my God I can jump over a wall!” Tento text sa nachádza v ekumenickom preklade vo verši 30b a znie „so svojím Bohom zdolám hradbu.” Biskupka rozoberala steny, ktoré si tvoríme, aby sme určité veci uchovali alebo sme im nedovolili, aby sa k nám dostali. Tieto steny nás potom pozitívne a negatívne definujú. Následne sme túto tému rozoberali v malých biblických skupinkách.

V nedeľu sme mali výlet do Berlína, kde sme sa zúčastnili bohoslužieb miestneho zboru pod miestnou lipou. Berlínske sestry nám pripravili výborný obed a krátku prechádzku po českej dedine. Potom nasledovala plavba na parníku. V nedeľu večer bola záverečná bohoslužba, kedy si jednotlivé skupiny navzájom posluhovali a prinášali kalich zmluvy. Stretnutie bolo dobre zorganizované a bol tam tiež priesor na osobné rozhovory. Jediný problém bolo počasie, ktoré v nedeľu dosahovalo 35 stupňov. V stredisku nebola klimatizácia, ani vetráky, tak si každý pomáhal ako mohol, aby sa schladil v tomto horúcom počasí. Nasledujúce stretnutie sestier sa bude konať v roku 2025 v Anglicku.

(Alena Vantová)

Zasedání teologické komise UF v Tanzánii

Od 29. listopadu do 6. prosince se v Dar-es-Salaamu, hlavním městě Tanzánie, konalo poslední zasedání teologické komise UF v tomto synodním období. Příštího roku, v září 2023, se bude konat Unity Synod v Jižní Africe, který posoudí výsledky této komise a pověří komisi novou, na další sedmileté období.

Důležitých bodů, o nichž komise jednala (pracovní zasedání trvala šest celých pracovních dní), byla celá řada, tady jsou některé z nich:

Misijní konference Jednoty 2024. Komise již dříve doporučila její konání, což bylo schváleno, nyní se jednalo o programové náplni, v níž by nemělo chybět dnes živé téma koloniálního dědictví a pozice naší církve. Není příliš zdůrazňovanou skutečností, že i Jednota měla v 18. a 19. století otroky, i když nijak mnoho a rozhodně s nimi neobchodovala (ale občas si je kupovala).

Určitou pozornost věnovala komise hodnocení publikace *Our Moravian Treasures* (podstatné části otiskujeme na pokračování v tomto časopise) a jejího působení v církvi. Ozvaly se kritické hlasy, že jde zase o pohled z perspektivy bohatých a mužů, že v ní některým věcem není věnována žádná pozornost. Je možné, že se objeví časem druhý díl, věnovaný pohledům z druhé strany, z Jihu, z chudých zemí.

Jako velmi užitečnou a důležitou aktivitu uvítala komise čtvrtletní online setkávání „Moravians in Conversation“, kde se nad texty z bible setkávají právě lidé z různých částí Jednoty a s různými zkušenostmi (z našeho seniorátu se opakovaně účastní bratr Jaluška).

Stále se ukazuje, že otázka autority a moci se znovu a znovu stává problémem, zvláště v těch částech UF, kde dochází k velkým změnám. Několik konfliktů v posledním desetiletí má jasné znaky zápasu o moc, naneštěstí jsou do toho opakovaně zapojeni i biskupové. To, že by biskupové neměli být součástí exekutivy, mít výkonné pravomoci, sice synod usnesl, ale leckde se to nedaří prosadit. Zvláště v Africe bývají biskupové svrchovanými autoritami, které ovládají vedení některých provincií, nebezpečně soustředí moc do svých rukou a následně selhávají.

Komise shledala, že v řádu je dostatečně jasně zakotveno, jak by se vztahy měly utvářet a jaké jsou pravomoci biskupů a vedení provincií, uvádět to do života je záležitostí praktickou a pastorační. Pro jasnější vymezení očekávaných postojů těch, kdo mají v UF rozhodovací pravomoci, navrhla komise stručná pravidla, navazující na Řád UF. Bude záležet na Unity Boardu, zda je shledá užitečnými a bude je chtít využít.

tajemník Unity Boardu, bratr Boytler, s předsedou Tanzánské východní provincie

O koloniální minulosti již padlo slovo ve spojení s misijní konferencí, komise si ji připomněla ve volném dni, kdy navštívila sbor a školu na Zanzibaru, a zastavila se i v památníku obchodu s otroky. Zanzibar byl majetkem ománského sultána a až do

členové komise před sborem Jednoty na Zanzibaru

roku 1873 byl centrem obchodu s otroky v celé východní Africe. Dokumenty a obrázky z těchto dob jsou otřesným svědectvím, jak nelidsky se lidé mohou chovat - a nemít přitom žádné výčitky svědomí, protože to tak je, přece i v bibli se s otroctvím počítá a apoštol Pavel píše, že na tom nezáleží. Utěšovat se, že majiteli obchodu byli nekřesťanští Arabové, je falešné, protože na jiných místech zdatně obchodovali křesťané.

Citlivým a nijak radostným bodem bylo hodnocení řady skupin a osob, které se v různých částech světa chtějí připojit k UF. Vedle „upřímných“ zájemců o členství v Jednotě, jako je většina nových členů v Tanzánii a okolí (u nichž však hraje zjevně roli fakt, že církev má lepší školy, lepší zdravotnictví, a dobré vzdělání vede často do státní služby a k dobrým kariérám, tedy přináší to výhody), je řada skupin, kterým se značka Moravian Church zdá přitažlivá, ale nemají zájem se někomu podřízovat.

Před lety jsme psali o skupině, která nakonec byla vyloučena z Jednoty na Aljašce, se samozvaným biskupem, který si z toho udělal zřejmě slušný obchod. Jeho „podnik“, který si říká United Moravian Missions, získal jednoho biskupa ze střední Ameriky a jednoho z Afriky (bohatí severoameričané nemají problém si někoho z chudých zemí koupit, zvláště když je to osoba, která nemá docela čistý štít) a rozvíjí své aktivity v těchto zemích. Je zcela zřejmé, že v jednání se zájemci o připojení k UF je třeba opatrnosti a důkladného zkoumání duchů.

Důležitým bodem jednání byla i otázka, jak je hlas UF slyšet ve veřejných debatách. Tady komise konstatovala, že při organizaci Jednoty nemůže k aktuálním a naléhavým otázkám dne zaujímat postoje jako celek. K tomu je nutno minimálně shody Unity Boardu, který se schází jednou za dva roky, ideálně pak synodu jednou za sedm let. Logicky tedy může UF vydávat stanoviska a prohlášení k otázkám dlouhodobější nebo trvalé povahy, aktuální vyjádření jsou na jednotlivých provinciích. Má-li UF zaujmout společné stanovisko, vyžaduje to určitý proces a chce to čas.

Zajímavým faktem je, že historicky byla Jednota považována za apolitickou, málo se zabývala veřejnými věmi nebo se jich přímo stranící, což jí vyneslo kritiku například i Johna Wesleye.

Výsledky svého jednání komise předkládá Unity Boardu, který rozhodne, jak s doporučeními či návrhy naloží. Nová komise pak dostane jistě řadu nových úkolů od Unity synodu v příštím roce.

(jhr)

Our Moravian Treasures (pokračování)

3.5 Základ Jednoty

„Základ Jednoty“ (Ground of the Unity) je zatím nejnovějším pokusem formulovat osobitý teologický postoj tradice Jednoty. Byl přijat synodem Unitas fratrum 1957 a stojí na konci dlouhého vývoje učení obnovené Jednoty.

Když hrabě Zinzendorf v roce 1760 zemřel, nové vedení se snažilo zachovat to, co bylo v učení Jednoty zvláštního. Vybrali čtyři „hlavní věroučné články“, kterých se Jednota držela: Božství Kristovo, zkaženost lidské bytosti, smíření Kristovou smrtí a požehnání Ducha svatého. Během dalších 150 let postupně přibyly další čtyři články: Boží otcovská láska, nutnost křesťanského obecenství, ovoce Ducha, vzkříšení z mrtvých a druhý příchod Kristův. Kázání Jednoty jak doma, tak na misijních polích se soustředilo především na hřích a vykoupení, a potřebu obrácení. Nevěnovalo mnoho pozornosti aktuálním sociálním otázkám, ani novým otázkám v teologii.

Dvacáté století však přineslo do Jednoty v celém světě velké změny. Dvě světové války a vzestup komunismu v Evropě znamenaly ochuzení a odříznutí části Jednoty od zbytku světa. A jak se mnohé kolonie postupně stávaly nezávislými státy, silily požadavky, aby se také misijní pole stávala samostatnými provinciemi. A nadto mnozí pracovníci Jednoty shledávali, že staré „hlavní věroučné články“ už nejsou zdaleka tak užitečným vyjádřením víry Jednoty v moderním světě. Unity synod 1957 na to zareagoval přijetím nového řádu církve, který světovou Jednotu definoval jako společenství samostatných provincií, které sdílejí společné vyznání víry, „Základ Jednoty“.

Základ Jednoty odráží do určité míry teologii evropské zkušenosti se světovou válkou a hitlerovským a stalinským režimem, ale není to jen prohlášení pro svou dobu. Představuje nový přístup k tradičnímu vyjádření učení Jednoty, způsobem, který má smysl a význam pro dnešek. Místo seznamu abstraktních věroučných článků se soustředí na ty prvky evangelia, které Jednota pokládá za nejdůležitější a na jejich význam pro křesťanský život a službu církve. Základ Jednoty byl dvakrát lehce upraven na synodech 1982 a 1995, a další úprava je možná, kdykoli to církve uzná za potřebné. Dnes je tento dokument základním prohlášením víry celé Unitas fratrum a je ústředním bodem, ke kterému se vztahují všechny teologické diskuse v naší církvi.

Celý text Základu Jednoty je otištěn na konci této kapitoly. Je to dokument, který je důležité znát a který je zdrojem pro teologické komise ve všech provinciích. Proto vás chceme povzbudit, abyste ho důkladně četli a studovali. Komentář, který následuje, vyzvedne některé důležité body.

3.5.1 Být misijní církví

Věříme, že Unitas fratrum existuje, protože Bůh chce, abychom ve světě plnili poslání. Není to poslání pro nás, ale pro svět. Posláním Unitas fratrum je „sloužit lidstvu hlásáním evangelia“ (ZJ §1). Jinak řečeno, jsme misijní církví. Jako pokřtění křesťané jsme povoláni být svědky o tom, co jsme viděli a slyšeli (Sk 22,15). Naše povolání k činu je vyjádřeno v hesle: „Zvítězil beránek náš, následujme jej.“ Měli bychom tedy uplatnit všechny naše dary, poklady a tradice naší církve na úkol sdílet evangelium Ježíše Krista s druhými. Jádrem evangelia je zvěst, že Bůh vykoupil celé lidstvo skrze Ježíše Krista. Co nás jako křesťany odlišuje od zbytku vykoupeného lidstva, je to, že této radostné zvěsti o vykoupení věříme a nebojíme se sloužit Pánu tím, že sloužíme lidem. Ježíš Kristus je Spasitel světa a jeho následovníci mají svět milovat, jako jej miluje on.

3.5.2 Dar milosti

„Základ“ nám připomíná, že „slovo kříže“ je středem evangelia Ježíše Krista. slovo kříže neznamená, že nás Bůh ušetří bolestí, ale že Bůh zakoušel naši bolest s námi. Bůh nás vykupuje uprostřed našich zápasů a přijímá nás s našimi chybami. V tomto životě stále zápasíme, ale důvěřujeme našemu Pánu, že nám svou milostí nabízí odpuštění a přijímá nás do obecenství své církve. Kristův příklad a dary Ducha svatého nás posilují, abychom sloužili druhým v nesobecké lásce a pomáhali potřebným lidem kolem nás. To zahrnuje služby sociální, misijní i úsilí o mír a spravedlnost ve světě.

3.5.3 Písmo svaté a vyznání

„Základ Jednoty“ (ZJ) potvrzuje, že Písma svatá Starého i Nového zákona jsou jediným pravidlem učení a víry Unitas fratrum. Bible přináší zvěst o našem spasení, není však napsána jako věroučný systém. Boží sebezjevení v Ježíši Kristu je tajemstvím, které přesahuje všechny lidské teologické definice. Proto stojí každá generace před úkolem studovat Písma znovu a hledat „plnější pochopení a stále jasnější hlásání evangelia Ježíše Krista“. Klíčem pro porozumění a interpretaci Písma je zvěst o Boží nesobecké lásce, jak byla zjevena v oběti a smrti Ježíše Krista. Vyznání a konfese křesťanské tradice nabízejí užitečné vodítko, když se snažíme vyjádřit svou víru v souladu s biblí. Nejzákladnějším vyznáním je prvokřesťanské „Ježíš Kristus je Pán“. Jiná vyznání jsou uznána jako důležité dokumenty, ZJ však jasně praví, že veškeré věroučné výroky je třeba zkoumat ve světle Písem svatých. Z toho důvodu není Unitas fratrum, přísně vzato, vázána žádnou konkrétní konfesí.

3.5.4 Duch obecenství Jednoty

Jako příslušníci Jednoty (Moravians) jsme se vždy vnímali jako bratrstvo v rámci těla Kristova. Neodmítáme druhé církve, naopak hledáme ekumenické svazky

a spolupráci. Rozdíly v teologických názorech by nám neměly bránit ve vzájemném uznání jako bratří a sester v Pánu. totéž platí o duchu společenství v našich sborech a v Unitas fratrum jako celku. Základ naší jednoty je v našem vrchním starším Ježíši Kristu, který nás povolává, abychom přijímali jedni druhé navzdory rozdílům. Svazek obecnství v jeho jménu překonává rozdíly mezi ženami a muži, mladými a starými, chudými a bohatými, různost etnického původu nebo kultury. Z toho plyne, že duch obecnství Jednoty je duchem inkluzivity, jak ZJ jasně praví: „Jsme proti jakékoliv diskriminaci kvůli etnickému původu, pohlaví nebo sociálnímu postavení a pokládáme za příkaz našeho Pána veřejně o tom svědčit a dokazovat slovy i skutky, že jsme bratry a sestrami v Kristu.“

3.6 Interpretace Písem

Zvěst evangelia, jak je zaznamenána v bibli, je pro Unitas fratrum zásadní jak pro bohoslužebný život, tak pro její učení. Od počátku bylo v Jednotě velmi důležité znát bibli a moci ji číst a interpretovat ve vlastním jazyku. Jedním z největších počínů staré Jednoty byl překlad bible, známý jako Bible Kralická, vydaná v šesti svazcích v letech 1579-1593. V obnovené Jednotě byla zavedena praxe hesel, aby lidé uplatňovali biblické pohledy na svůj každodenní život. Na misijních polích se misionáři snažili usilovně studovat a učit jazyky domorodých obyvatel, aby mohli připravovat překlady bible.

Jedním z důležitých úkolů, který UF sdílí se vešmi ostatními církvemi, je interpretace Písem. Slova bible, napsaná před dvěma až třemi tisíci let, k nám mají mluvit dnes. Ale jak správně naslouchat tomu, co říkají a porozumět významu jejich slov? Základ Jednoty nabízí několik důležitých pohledů na to, jak přistupovat k tomuto úkolu:

Trojediný Bůh, jak je zjeven v Písmech svatých Starého i Nového zákona je jediným zdrojem našeho života a spasení; Písmo pak je jediným pravidlem učení a víry Unitas fratrum a proto utváří naše životy.

Za střed Písma svatého i všeho kázání evangelia pokládá Unitas Fratrum slovo kříže.

V interpretaci Písem a zprostředkovávání učení v Církvi přihlížíme ke dvěma tisíciletím ekumenické křesťanské tradice a k moudrosti našich předků v Jednotě ve víře, že nás povedou, když prosíme o plnější pochopení a stále jasnější hlásání evangelia Ježíše Krista.

Ale tak jako Písma svatá neobsahují žádný věroučný systém, ani Unitas Fratrum žádný vlastní systém nevytvořila, protože ví, že tajemství Ježíše Krista dosvědčené v Bibli nemůže být plně pochopeno žádnou lidskou myslí a vyjádřeno žádným lidským prohlášením.

Je však pravda, že skrze Ducha svatého je poznání Boží vůle ke spasení v Bibli zjeveno plně a jasně.

Přístup Jednoty k interpretaci Písem staví na dvou důležitých pohledech hraběte Zinzendorfa. To prvé, Zinzendorf byl pamětliv slov apoštola Pavla, že litera zabíjí a Duch dává život (2K 3,6). Klíčem pro jeho porozumění bibli byla událost inkarnace: Slovo, které se stalo tělem a vstoupilo do skutečného lidského života (J 1,14). Stejným způsobem zjevil Bůh své svaté slovo ve skutečných lidských slovech obyčejným mužům a ženám, řemeslníkům, zemědělcům či rybářům a důvěřoval jim, že je podle svých schopností zapíší. Proto styl bible není dokonalý, ale v moci Ducha svatého jsou i nedokonalá lidská slova schopna vyjádřit zvěst evangelia, která nás vede k Boží pravdě. To druhé, Zinzendorf rozeznal, že oddíly Písma mají různé stupně jasnosti. Jsou tu základní pravdy o spasení, které jsou jasné. Jsou tu záležitosti a znalosti, které vyžadují historické porozumění. A jsou tu tajemství, která zůstávají nejasná.

Na základě své zkušenosti z misijních polí si Jednota vždy uvědomovala, že zvěst bible vyžaduje překlad, výklad a vysvětlení. Stejně si uvědomovala, že se lidé někdy rozcházejí na porozumění Písmu. Rozdíly často vznikají užitím různých metod a různým teologickým a kulturním prostředím. To je opravdovou výzvou pro světovou UF. Když chceme společně číst a vykládat bibli, musíme vést rozhovory o tom, jak by se mělo postupovat při interpretaci Písma.

K úvahám o takových rozhovorech nabízíme následující body:

Vzhledem k našim lidským prostředím a zkušenostem je každé čtení Písma aktem interpretace.

Písmo je interpretováno mnoha způsoby, například doslovně, nebo metaforicky, historicky, kontextuálně, rétoricky atd. Každá metoda může vést k důležitým náhledům, ale žádná metoda není ta jediná pravá.

Bible je sbírka mnoha částí. Vzhledem k této různorodosti Písma je třeba každý úryvek interpretovat ve světle celého Písma.

Interpretace Písma by se měla řídit srdcem i myslí, zbožností i racionalitou, konáním i myšlením.

Pro úkol interpretovat Písmo věrně je důležité brát ohled na historický kontext jeho textů.

Stejně bychom si měli uvědomovat naši kulturní situaci a to, jak vyvolává otázky, které vnášíme do čtení bible.

Ve světle našeho důrazu na společenství v Jednotě potvrzujeme, že interpretace bible se děje nejlépe v rozhovoru a ve společenství s druhými.

náš seniorát

Říjnový rovenský dialog

V sobotu 22. října se v rovenském sborovém domě uskutečnilo setkání nazvané *Hledání dialogu. Slova, lidé, lítosti*. Stalo se tak díky spolupráci našeho ochranovského sboru, města Rovenska pod Troskami a Ústavu pro českou literaturu AV ČR, zaštitěné a financované akademickým programem nazvaným „Odolná společnost pro 21. století“. Tento program, jeden z mnoha probíhajících v rámci Strategie AV21 a podporujících vzájemnou spolupráci akademických ústavů a jiných institucí, má za cíl „zkoumat a prakticky ověřovat systémové předpoklady, zdroje a nástroje společenské odolnosti vůči krizím různé povahy.“ Toto sobotní diskusní setkání navázalo na koncert Lukáše Vytlačila a Lukáše Vendla v rovenském kostele sv. Václava o čtrnáct dní dříve, kde za doprovodu manýristické hudby zazněly vybrané básně Franceska Petrarcky; zejména ty, kde se snažil vyrovnat se se smrtí své milované Laury.

Naším cílem během obou akcí bylo hledat možnosti navazování a vedení dialogů v dnešní situaci, která je plná obav a bolesti – ze smrti i z jiných věcí. S ohledem na nesnadnou ekonomickou situaci a na hovor o válce. V návaznosti na krizi covidovou, uprchlickou a uprostřed různých krizí důvěry, které všichni zakoušíme. Jak mezi sebou a v sobě nastolovat provizorní a separátní mír uprostřed „kulturních válek“?

Loni v září jsme se v sále rovenské radnice podobně sešli nad vyprávěními, s jejichž pomocí se lidé drží při životě. Ta vyprávění, ať jsou jakákoli – pohádky a romány, vyprávění o dějinách, o identitách, i různá vyprávění „konspirační“ – jsme přitom zkoumali jako rámce, které jednotlivcům a společnostem poskytují oporu a útěchu. Bez nich by jim hrozil rozpad nebo smrt. Letos jsme se zaměřili spíše na to, jak o sebe tyto rámce křešou, a přitom třeba praskají nebo měknou, všelijak se mění pod tlakem živých bytostí.

Dopoledne hovořil Václav Smyčka z Ústavu pro českou literaturu AV ČR o tom, jak se v německé literatuře posledních let daří (či spíše nedaří) pracovat s různými proudy ve společnosti, zejména s antagonismem vesnice a města. Pak promluvil Jan Sušer z Husitské teologické fakulty UK o myslitelích, kteří bojovali s konflikty a „kulturními válkami“ sami v sobě: o Konstantinu Kavafisovi, spojujícím v sobě pravoslaví s homosexuální orientací, o Johannu Urzidilovi existujícím mezi němečtí a čeští, o disidentu a marxistovi Zbyňku Fišerovi/Egonu Bondym. Martin Pokorný, filosof a překladatel se následně zamýšlel nad filosofií práva a konflikty různých „jurisdikcí“, které musejí uznat vzájemnou odlišnost, aby právní systém mohl fungovat.

Po obědě, připraveném obětavými rovenskými sestrami pro všechny přítomné, jsme se sešli nad filmovým esejem Otázka nuly od Petra Šourka, reflektujícím dva roky pandemie a dobře demonstrujícím strachy a nejistoty ohledně reakce států na tuto krizi, ohledně mezilidských vztahů i nás samých. Jak se ukázalo, mezi účastníky byla k nalezení celá paleta názorů i strachů a dvacetiminutová esej skvěle posloužila jako jejich katalyzátor. Diskuse následně pokračovala u kávy.

V době, kdy píšu tuto zprávu, již byly rámci programu Odolná společnost uvolněny finance na další rovenské setkání pro rok 2024. Jeho tématem bude patrně „ticho“; už teď všechny srdečně zveme a včas uveřejníme přesné datum. Z letošní diskuse nevzešly žádné závěry (to ani nebylo jejím cílem), ale obohatili jsme se o zkušenost pestré diskuse v pestré komunitě a jsme za to velmi vděční.

Osobně se domnívám, že z hlediska naší církve je udržování takového dialogu nutné. Já sám se můžu s čistým svědomím považovat a prohlašovat za křesťana, levičáka, ekologu a leccos dalšího. V těchto identitách je mi dobře a hlásím se k příběhům, které je podírají, zároveň zakouším jejich vzájemné konflikty i chvíle, kdy jim nejsem schopen dostát. Nemám přitom iluze o tom, že v našich sborech jsou všichni takoví. Na úrovni zvířete zahnaného do kouta bych si samozřejmě přál komunitu, ve které bychom se všichni shodli na všem, i na těch pochybách, ale naštěstí se na této úrovni nepohybujeme. Nejsme zvířaty zahnanými do pasti. Snažíme se stát lidmi. Mimo jiné proto, že Bůh v Ježíši Kristu nás na této cestě z druhé strany předešel.

Jako ochranovská, tedy do určité míry extrémně „christocentrická“ komunita máme, myslím, jedinečnou příležitost k pěstování odolnosti zdola, tváří v tvář tomu, co lidé říkají o sobě a o druhých. Víme, komu jsme uvěřili, a proto se nemusíme bát toho, čemu věří naši bližní. Všichni jsme hříšníci a přitom se učíme být spolu. Určitá „vřelost“ našich sborů, o které se lidé docela často zmiňují v odpovědi na otázku po tom, co na ochranovské komunitě oceňují a chtějí, vyrůstá po mém soudu právě z tohoto (řekněme) „pietistického liberalismu“, který byl jako jeden z pokladů svěřen naší církvi – z liturgie zřetelně vedoucí od společného vyznání vin k požehnání, z neustále obnovovaného vědomí, že pravda není v liteře, ale že je živá. A že může být nejen na naší straně nebo proti nám, ale i mezi námi a s námi všemi.

(-mj-)

Sborový den v Turnově

V druhé polovině října vždy připravujeme v Turnově tradiční sborový den. Je příležitostí obnovit bratrského sboru v Turnově. Letos tomu bylo již 21 let. Sešli jsme se v neděli 16. října. Při dopoledních bohoslužbách nám sloužil bratr farář Petr Hudec z blízkého evangelického sboru v Libštátě. Povzbudil nás k vděčnosti kázáním na text žalmu 103.

Odpolední program byl věnován historii Jednoty bratrské. Bratr Jindřich Halama jr. hovořil o vzniku Akt Unitatis fratrum, souboru historických dokumentů z počátku Jednoty. Spolu s hosty z některých dalších ochranovských sborů jsme se zapojili do diskuse a také jsme společně slavili Hody lásky, jak bývá v Ochránovských sborech zvykem. S vděčností těm, kteří nám sloužili, i s vděčností za ochranovské společenství, které se sešlo, se budeme těšit na příští sborový den, který plánujeme na 22. října 2023.

Konvent ochranovského seniorátu

Každoroční konvent Ochránovského seniorátu se letos sešel v sobotu 12. listopadu v Železném Brodě. Vedle běžné každoroční agendy, jako je zpráva seniorátního výboru, zpráva o hospodaření, zprávy ze sborů, statistiky, schvalování repartic, sbírek a rozpočtu na příští rok, byl letos v programu mimořádný a důležitý bod - totiž změna struktury seniorátů v ČCE.

Stále více se ukazuje, že senioráty tak, jak byly kdysi, před sto lety vymezeny (a mnohde navazovalo dělení na tradice jdoucí ještě o sto let zpátky), méně a méně odpovídají rozložení dnešních sborů, ale také veřejné správě. Nově vymezené kraje mají zcela jiné rozložení a některé senioráty mají sbory i ve třech různých krajích. Navíc v některých oblastech ubývá obyvatel, hlavně na venkově, kde kdysi vznikla první vlna sborů tolerančních, a v pohraničí, kde se nově formovaly sbory po druhé světové válce, po odsunu německého obyvatelstva.

To vede k situaci, kdy některé senioráty ztrácejí nejenom členy, ale postupně také sbory. Pro některé senioráty je spojení se silnějším sousedem, nebo nové vymezení hranic, nadějnou vyhlídkou, protože plnit všechny administrativní povinnosti seniorátu je pro ně stále těžší.

Návrh na nové rozdělení seniorátů zpracoval rozdělení podle dnešních krajů, přičemž zmenšil počet seniorátů zhruba na polovinu, zpravidla jeden seniorát na dva samosprávné kraje. Návrh vstoupil letos do všeobecné rozpravy v církvi, budí mnohé připomínky a námitky, skoro jistě se bude ještě upravovat. Počítá se s tím, že by nové rozdělení mohlo začít platit za čtyři až pět let, dojde-li se k dostatečné shodě.

Proč je tento bod mimořádně aktuální pro náš Ochránovský seniorát? Protože jsme jednak organizováni jako jediný seniorát nezeměpisně, odkud kam, ale podle

jednotlivých sborů, přes seniorátní hranice. Naše sbory jsou v seniorátech pražském, poděbradském, libereckém a královéhradeckém. I proto nám návrh dává ke zvážení, chceme-li náš seniorát jako samostatný zachovat, nebo začlenit své sbory do některého z nových seniorátů. Záleželo by na nás, jestli si vybereme, ke kterému seniorátu se chceme připojit (pokud nás ovšem bude některý seniorát chtít), nebo začlení-li se naše sbory prostě do těch seniorátů, ve kterých budou podle nového dělení ležet.

Takto řečeno by to mohlo vypadat, že zmizí misijní provincie Unitas fratrum, to však v žádném případě nenastane. Naše registrace jako součásti světové UF zůstane v každém případě beze změny, jde jen o to, bude-li vedení Misijní provincie zároveň seniorátním výborem, jako je to teď, nebo přijmeme-li nový seniorát, který nás bude zastupovat v ČCE a vedení Misijní provincie bude mít na starosti pouze kontakty a záležitosti Unitas fratrum.

Návrh, který je pro všechny ostatní senioráty nevyhnutelnou velkou změnou, nám tedy dává vybrat, zda se do ní zapojíme, nebo chceme zůstat beze změny. Zůstat se zdá být nejjednodušším řešením, ale kdo se účastníte konventů a sledujete volby seniorátního výboru a předsednictva konventu, víte, že s tím máme velké problémy. Pro řádné fungování seniorátu by mělo být k dispozici osm duchovenských kandidátů, tedy kazatelů ve funkci faráře sboru. Čtyři do funkcí a čtyři jako náhradníci. Tolik kazatelů už nějakou dobu nemáme a je otázkou, zda vůbec můžeme mít. I po obsazení sboru v Železném Brodě kazatelem či kazatelkou, což je naše momentálně nejpalčivější potřeba (a za úsilí sboru i seniorátního výboru o získání vhodné osoby je na místě se vytrvale modlit), bychom měli obsazených šest kazatelských míst, z toho jen polovinu na plný úvazek a před sebou odchody dalších kazatelů a kazatelek na odpočinek.

Všechny tyto skutečnosti a s nimi spojené návrhy se na konventu detailně a někdy emotivně probíraly, zvažovaly se možnosti, pro a proti, jednoznačně šlo o hlavní téma letošního konventu. Zjištění, že v tuto chvíli bychom nezvládli utvořit potřebné orgány nového seniorátu, sice neruší naději, že se může stát něco jako zázrak a pracovníci (i potřebné financování) se najdou, ale s jistotou se to předpokládat nedá. Výsledkem je usnesení, že „v tuto chvíli nejsme s to učinit společně a jednoznačně rozhodnutí“ a věc se bude nadále zvažovat, stejně jako ji budou zvažovat všechny senioráty ČCE. S mimořádným zájmem pak budeme sledovat jednání synodu ČCE na jaře, které by mělo učinit další kroky k reorganizaci církevních struktur.

(jhr)

Aktuální zpráva:

Zatímco přinášíme zprávu o odchodu bratra Karla-Eugena Langerfelda, dosáhla nás další podobná zpráva, že totiž odešel z této časnosti další kazatel Jednoty a velký přítel našich sborů, bratr Albert Schönleber. Vzpomeneme na něj a jeho službu v příštím čísle NBL.

Jak vítati mám tebe

Titulek nám jistě připomene oblíbenou adventní píseň. Její melodie je dílem německé reformace, složil ji na počátku 17. století luterský učitel a farář Melchior Teschner. Text složil až o desítky let později jeden z neplodnějších autorů duchovních písní Paul Gerhard a do češtiny jej přeložil v 19. století L. B. Kašpar. Píseň se stala velmi oblíbenou a byla zařazena do řady zpěvníků, v našem Bratrském zpěvníku měla číslo 65.

Zajímavé je, že v ochranovském zpěvníku má píseň zcela jiný nápěv, od Johanna Crügera (č. 138). U nás však se po generace (byla už ve starém zpěvníku JB 1908) zpívá takto.

Autoři nového zpěvníku ČCE se odhodlali text písně radikálně upravit. Je také uvedeno, že text je „podle L. B. Kašpara“. Možná jste jej už letos zpívali, pokud ne, zde je.

1. K nám skláníš se, můj Králi, / jak přivítat tě smím?
K nebesům plným chvály / jak hlas svůj připojím?
Svým světlem otevírej / mou duši ztemnělou,
ať pozná tě v tvém díle / a přijme lásku tvou.
2. Tvůj lid tě vděčně vítá / a vzývá s jásotem,
i já chci žalmy zpívat / s radostí v srdci svém.
Mé nitro i má ústa / ať slaví ze všech sil,
žes věrným Pánem zůstal, / v nouzi nás navštívil.
3. Stín smrti mé dny svírá, / tíží provinění.
Ty hroby otevíráš / a neseš vzkříšení.
Když od tebe se vzdálím / a bloudím v hlubinách,
tam hledáš mne, můj Králi, / přemáháš hřích a strach.
4. Vše učinil jsi, Kriste, / pro věčnou spásu mou,
teď připrav srdce čisté / pro milost nesmírnou.
Co ve své vzpouře ztrácím, / svévolí pokazím,
zas v hojnosti mi vrátíš / svých darů bohatstvím.
5. Teď poslouchejte, hříšní, / a všem zvěstujte dál,
do úzkostí a tísní / chce vstoupit králů Král.
Hle ve dveřích již stojí / tvůj Pastýř laskavý,
on všechny rány zhojí / a křivdy napraví.

(red)